

Сва лица политичке неутралности

Пише: Жикица Симић
понедељак, 15 септембар 2025 08:10

За многе у Србији је политичка неутралност у оваквој ситуацији веома неодговорна, недопустива, иритантна и тешко објашњива појава, достојна дубоког презира и осуде. Па, дакле, зашто и како људи у Србији могу бити политички неутрални? Бројни су разлози који се међусобно преплићу, али се ипак издвајају као посебни.

Пре свега, због неинформисаности. Ако немате елементарну информисаност или сте дезинформисани нећете знати шта се догађа у земљи и нећете имати никакав став, што је слично неутралности.

Незрелост. Незаинтересованост која проистиче из животне и политичке незрелости. Највише политичких апстинената је међу најмлађима, а са старашћу она расте. Иако старост често доводи до погрешног избора, барем постоји свест о значају политике и политичког активизма (макар само у виду гласања). Иако су млади и студенти покретачи и носиоци промена, ово што видимо на улицама је убедљива мањина њих.

Сва лица политичке неутралности

Пише: Жикица Симић
понедељак, 15 септембар 2025 08:10

Највећи број њих је равнодушан и никада није учествовао у протестима, чак и на изборима. Студенти позивају грађане да им се прикључе, а велики број њихових колега никада није узео учешће у њима.

Због политичке неписмености која је блиска незрелости. Политички неписмена особа није свесна да готово све зависи од политике и свог политичког идиотлука.

Због разочараности. Део њих је некада и гласао, али је изневерен, свестан да је направио лош избор и онда се генерално разочарао у све политичке опције, уместо да се разочара у себе и свој избор.

Због равнодушности. Немали број вечитих апстинената никада није гласао због незаинтересованости за политику, али ће то маскирати у лажну разочараност. Каже се да су се многи млади апстиненти разочарали, ал нејасно је кад су стигли да се разочарају када никада нису ни гласали.

Релативизација. Она позната и тривијална фраза „сви су исти“, или „сјаши Курта да узјаше Мурта“. А када се ради о равнодушности према друштвеним неправдама која долазе из сфере политике, корупцији, криминалу, злоупотребама власти онда ће рећи да је тога одувек било и да ће тако и остати.

Из релативизације нужно произилази малодушност. Наиме, пошто је друштвеног зла одувек било и биће значи да треба заузети пасиван, равнодушан – неутралан однос. Не вреди се борити проти зла јер је оно неискорењиво као природни закон.

А на помен да се ипак може утицати на њега и значајно смањити гледају такви вас гледају тупо и са неверицом. Међутим, када осете неправду или бар несрећу на својој кожи они искорачују из те теоријске и апстрактне релативизације. Мој школски друг, веома склон тим глупим релативизацијама, пожалио ми се да му је син је доживео прелом ноге. На шта сам му ја напоменуо да не драми превише јер је тога одувек било – да деца у свом несташлуку често ломе ноге и да је то једна редовна и банална појава. Исто тако, кад лично доживимо тешку неправду није нам утеха шт су то доживели и

многи пре и поред нас.

Због апстрактности. Неправде се догађају негде далеко и другоме. О томе сазнајемо готово искључиво преко медија и других посредника. Далеко од очију далеко од срца.

Себичност. Добро ситуирани људи, нарочито у комбинацији са раније побројаним факторима, могу бити равнодушнији према беди и сиромаштву и људским неправдама које производи политика.

Субјективност која произилази из те егзистеницијалне обезбеђености. Када је људима добро имају тенденцију да ствари виде боље него што јесу, не покушавајући да се уживе у туђе људске судбине.

Људи чији извори егзистенције не зависе директно од политике, не раде у јавном сектору, већ у црној економији . Многи добро плаћени мајстори, али и други, са животном филозофијом да „никој не дава, ако не радиш“. Не дава, али може да одузме кроз инфлацију, пдв, ал о томе се нема свест.

Страх од критике због оствареног избора и изнетог става. У Србији је такав менталитет да је онај који критикује и подмсева се свему у знатној предности над онима који нешто чине. Онај ко се отворено изјасни за одређену опцију ризикује да се неутраци не острве на њега са подсмехом – „Па знаш ли ко је он, шта је радио и шта ће тек радити ако (опет) дође на власт“. Суздржаност и неопредељеност обезбеђује поштећеност од критике и супериорност. Ако сте без избора имате илузију да сте изван и изнад свега, да нисте упрљани избором и не можете испасти наивни и глупи у случају узневерености.

У нас је дуго политички гајена аполитичност . Због политичког става сте могли да завршите на Голом Отоку ил барем да се неке мере замерите. На заинтересованост за поитику се гледало као на порок, а изношење политичких стаова је могло да битно нашкоди.

„Немој Миле ништа политички јер ћеш Миле добити по леђа“. Отуда и онај малограђански

Сва лица политичке неутралности

Пише: Жикица Симић

понедељак, 15 септембар 2025 08:10

став „не мешам се у политику“, има ко је за то плаћен – да мисли и одлучује. Политика припада политичарима. Или гледам своја посла, али то у преводу не значи не забадам нос у приватне ствари већ наопаку незаинтересован за јавне ствари од општег интереса.

Поред ове традиционалне аполитичности, постоји и једна модерна тенденција. Неке јавне личности, лајф коучеви саветују искључење из политичке информисаности како би се наводно стекао мир од мноштва токсичних и бројних информација које доводе до засићења, узнемирености, огорчености, стреса.

Њихова препорука је не читати новине и не гледати уопште тв. У преводу, треба гурнути главу у песак пред непријатном реалношћу, неправдама и све то преспавати као медвед зимски сан. Заштитити се стакленим звоном и живети паралелним животом под слоганом „ја нисам одавле“.

Зашто је неутралности у виду равнодушности и пасивности једна духовно и друштвено погубна појава. Зато што она одузима елементарну људскост и доводи до отупелости, оуглалости на људске патње, до губитна елементарне друштвене солидарности. Неутра(л)ци својим елементарним активизмом и неравнодушћношћу могу ублажити, спречити и сузбити многа друштвена збивања, али они ипак то не (желе да) чине.

Зато је Данте Алигијери наменио или предвидео девети круг пакла за такве. Према таквој „млакости“ је и у Светом Писму, у делу о Апокалипси, изражен јасан презир и огромно гнушање. Равнодушност је осуђена као „млакост“. Више се цени бити студе или врућ. („О да си барем студен или врућ“).

Због тога неутраци могу чак бити и гори него ћаци. Ћаци (искључујући интересције, крупне или ситне) иако у илузији, могу бити убеђени да се боре за праву или праведну ствар, с обзиром на то како су им ствари представљене.

Барем имају такве мотиве и намере који се њима чине правдољубивим. И они барем знају да се према друштвено битним питањима не може бити неутралан иако ће неко рећи да је „пут у пакао поплочан добрим намерама“, али ја се не бих се сложио са том тривијалном и бесмисленом фразом.

Сва лица политичке неутралности

Пише: Жикица Симић
понедељак, 15 септембар 2025 08:10

Аутор је социолог из Ниша

(Данас)